

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. d)

Filosofie

Model

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Problematika filosofică a sensului vieții este una de interes pentru că:
 - a. oamenii doresc să fie fericiți
 - b. cetățenii plătesc taxe și impozite
 - c. indivizii își exprimă uneori sincer opiniile
 - d. persoanele gândesc diferit dreptatea socială
2. Distincția bine-rău este specifică:
 - a. epistemologiei
 - b. ontologiei
 - c. eticii
 - d. gnoseologiei
3. Formele pe care le poate avea eutanasia sunt:
 - a. inopinată, inoportună
 - b. rară, frecventă
 - c. inconsistentă, improprie
 - d. involuntară, voluntară, non-voluntară
4. Libertatea social-politică este o valoare:
 - a. proprie unui regim politic totalitar
 - b. specifică unei societăți conflictuale
 - c. recunoscută în democrație
 - d. de care nu se ține cont într-o organizație privată
5. Responsabilitatea social-politică este corelată cu:
 - a. determinismul mecanicist
 - b. existența unui cadru social în care libertatea este garantată
 - c. absența libertății
 - d. faptele întâmplătoare, accidentale
6. În tipologia drepturilor omului se face distincția între drepturi:
 - a. necesare și mai puțin necesare
 - b. bune și rele
 - c. drepte și nedrepte
 - d. pozitive și negative
7. Forma de cunoaștere posibilă prin implicarea simțurilor este:
 - a. empirică
 - b. rațională
 - c. emergentă
 - d. sistematică

8. În cadrul teoriei adevărului corespondență, valoarea de adevăr este stabilită prin trimitere la:
- ansamblul ideilor acceptate în comunitatea științifică
 - realitatea vizată de idea respectivă
 - ceea ce un grup de oameni consideră că este util
 - convergența conceptelor științifice
9. În concepția hedonistă, acțiunile morale sunt:
- făcute din datorie
 - în acord cu plăcerea și evitarea durerii
 - realizate dezinteresat
 - conforme rațiunii
10. În societatea contemporană, respectarea/asigurarea drepturilor omului:
- este garantată doar pentru cetățeni
 - constituie un fapt întâmplător
 - reprezintă o trăsătură a democrației
 - nu este o preocupare a guvernanților

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate forme de cunoștințe, specifice filosofiei kantiene, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Cunoștințe a priori	1. Cunoștințe bazate pe experiență.
b. Cunoștințe a posteriori	2. Judecăți în care legătura predicatului cu subiectul este gândită fără identitate, fiind numite și judecăți extensive.
c. Cunoștințe analitice	3. Cunoștințe independente de orice experiență.
d. Cunoștințe sintetice	4. Judecăți realizate din respect pentru lege și nu din înclinație.
	5. Judecăți în care legătura predicatului cu subiectul este gândită prin identitate, fiind numite și judecăți explicative.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *orice cunoaștere a noastră începe cu experiența*.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța erorii în progresul procesului de cunoaștere.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Ființele a căror existență nu este întemeiată pe voința noastră, ci pe natură, au totuși, dacă sunt ființe fără rațiune, numai o valoare relativă, ca mijloc, și de aceea se numesc lucruri, pe când ființele raționale se numesc persoane, fiindcă natura lor le distinge deja ca scopuri în sine, adică drept ceva ce nu este îngăduit să fie folosit numai ca mijloc, prin urmare îngrădește orice bun-plac (și este un obiect de respect).

(I. Kant, *Critica rațiunii practice*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale naturii umane. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *imperativ categoric* și *scop obiectiv*. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că *valoarea filosofiei trebuie căutată tocmai în caracterul ei interogativ*.

- Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care filosofia poate influența viața unei persoane. **4 puncte**